

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CCXL. Differentia 25. Iure civili non punitur defalso, qui falsis instrumentis
utitur, si pœniteat:

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

pondus est sacerdotum, quanto etiam pro ipsis regibus hominum in divino sunt examine reddituri rationem, c. Duo sunt. dist. 96. & c. seq. si Imperator catholicus est, filius est, non Præsul Eccle-

sia. Quod ad religionem competit, discere ei convenit, non docere. Non sibi vendicat alienum jus, & ministerium. V. sup. differ. 11.

CCXL

DIFFERENTIA 25.

Iure civili non punitur de falso, qui falsis instrumentis utitur, si pœniteat.

l. Si falsos, C. ad l. Corn. de fals. secus iure Canonico, c. Dura, c. Ad falsar. de crim. falsi. Bartol. 129.

I. Falsarius est, qui crimen falsi admittit: falsitas autem mutatio veritatis cum dolo & iactura. Unde ad illam tria prædicta requiruntur, & uno deficiente non censetur pœna commissa Az. & Hostiens. in summa. De hoc Gotofr. ad l. cit. Si falsos. Falsarius falsi tenetur, etiam si falso instrumento, quod ipse fecit, se velle uti neget. Imò pœnitentiâ videtur excusandus, l. 19. ff. cod. ubi legimus: Qui falsam monetam percusserint, si id totum formare noluerunt, suffragio iustæ pœnitentiæ absolvuntur. Idem mos in Galliarum regno receptus est. teste Tholosano. Nam interrogatus, qui produxit falsum instrumentum, nec commisit tamen falsum, num velit eo uti, si negaverit, & revocaverit, impunitus est. Addit: Iure civili non utique, l. 1. §. Edendo autem, ff. de edendo. Sed hæc lege non aliud dicitur, quam ad instrumenta, quibus quis usus non est, edenda neminem compelli. In eundem sensum Petrus de ferrariis in Pract. sua tit. formalib. ad rescind. sent. §. dolosè usus Antinomia.

fuit. Ad hoc, ut utens falso instrumento incidat in crimen falsi, & pœnam, duo concurrere debent, videlicet dolus proprius, quia sciens esse falsum eo utitur, secundò, ut perseveret in usu usque ad definitivam sententiam inclusivè. Nam deficiente dolo, vel eo ante latam sententiam ab usu abstinente excusatur à crimine & pœna falsi, ut notatur in l. Si falsos, C. ad l. Corn. de fals. & l. Si uteris, C. de vi instrum. Verùm quid si protestatus est coram iudice, se velle ipso instrumento uti, quatenus est verum, & non aliter, an excusabitur? Cynus dicit, quòd sic, & communiter omnes in l. cit. Si falsos, & Speculator in tit. de instrum. edit. §. Videndum restat, v. Quod si veli, licet Bartol. det contra hoc remedium aliud quoddam consilium in l. Divus pius, ff. ad l. Corn. de fals. Itaque.

II. Quod Ius Canonicum attinet, illis, quæ supra diximus differentiâ cccxxv. adde, quod Innocentius III. in c. Dura, de crim. falsi, constituit, ut nimirum, qui falsas literas se habere cognoscit,

Ll

scit,

scit, intraviginti dies destruat, aut resignet, si poenam excommunicationis velit evadere, à qua nemo

prater Papam absolvere possit. *Narr. c. 17. n. 169. Angl. Silv. Tabien. in v. Falsarius.*

C CXL.

DIFFERENTIA 26.

In causa adulterii jure civili de poena corporali agitur. l. Iul. ff. & C. de adult. jure Canonico autem ad separationem thori. & lucrum dotis. c. Tuæ de procur. &c. intelleximus. De adulter Bartol. 166.

I. **G**lossa in c. Tuæ cit. v. *Legitimam*. Per veteres leges, inquit, mulier convicta, de adulterio ad poenam sanguinis condemnabatur. *l. Castitati. C. de adult. lege Mosâica lapidabatur. c. Hac imago. 33. q. 5* Hodie verò verberibus caesa detruditur in monasterium. *Aurb. sed hodie. C. de adult. & c. Gaudemus de convers. coniug.* Maritus autem reuincere condemnatam potest, si velit: similiter maritum uxor. De tali igitur poenâ infligenda apud sæcularem iudicem ager adulterii accusator.

In foro Ecclesiæ autem ad separationem thori agendum est, quod commune utrique conjugii, uxori autem magis necessarium, & proficuum, quia legibus non conceditur illi maritum de adulterio accusare, ut dix. *Diff. CLIII.* sed hoc faciet is, cujus uxorem violavit. Igitur apud Ecclesiasticum iudicem poterit thori separationem petere, quâ impetrata contra maritum adulterum lucratur donationem propter nuptias, quemadmodum quoque adulteræ uxoris dotem consequitur: Vir tamen in monasterium non detruditur, ut mulier

adultera, sed secundum *Iustin. Codicem* poenam mortis subibit. Iure Canonico autem utrique excommunicatio decreta est. *c. intelleximus. C. de adult. Iul. clau. §. adulterium. Silv. eod. Myning. l. 4. Infit. tit. 18. §. Item lex Iulia. Zerola. V. Adulterium. Barbof. in c. Tuæ de adult.* ubi num ult. addit, uxorem notoriè adulteram à marito propria auctoritate expelli posse.

II. Atque hæc de thori separatione in adulterii poenam constitutâ extendi possunt. *Primo* non quidem ad voluntatem adulterandi, ut nonnulli minus verè dixerunt, sed ad suspicionem violentam de commisso adulterio: ut si probetur solum cum sola, aut nudum cum nuda in eodem lecto fuisse, aut secretis in locis, & tempore commodo inventos esse. *c. Dixit Dominus. 32. q. 10.* *Secundo* ad peccatum Sodomiticum secundum *Panorm. in c. Maritus. De adulter.* quia fornicationis nomine intelligitur omnis concubitus illicitus. *c. Non solum, 32. q. 7.* Et quamvis *Innocentius in di. c.* contrariam teneat, primum tamen verius esse censetur, quia major injuria

matti-